

VIEWS OF GEOGRAPHY TEACHERS ON IN-SERVICE TRAINING ACTIVITIES (NEVSEHIR CASE)

Ali MEYDAN

Prof. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, alimeydan01@gmail.com
ORCID Numarası: 0000-0002-1278-096X

Abdulkadir UZUNÖZ

Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, uzunozak@gmail.com
ORCID Numarası: 0000-0002-4130-4612

Received: 11.09.2017

Accepted: 09.12.2017

ABSTRACT

In-service training includes the educational opportunities provided for the staff to develop themselves and follow the improvements in their profession. Teachers' participating into in-service training programs is remarkable for the educational system that is natural to be affected from any kinds of national and international developments besides the changing curriculum. The purpose of the research was to determine the belief levels of geography teachers on educational activities related to in-service educational needs and to reveal on which are the pre-determined needs center according to gender and seniority. The research was carried out on screening model, and the study group included totally 47 teachers carrying on their duties at schools affiliated to Nevşehir Provincial Directorate for National Education. In the research, "The Scale for Determining the Views of Geography Teachers Related to In-Service Training Activities" developed by Gencturk et al. (2011) and revised by the researchers was used as the data collection tool. The scale included 52 items and 5 dimensions, and the reliability coefficient was .97,5. According to the research result, when the belief levels of geography teachers related to in-service training activities were investigated, it was determined that the answers given to "in-service training activities related to subject are and teaching" sub-scale, to "the need for in-service training activities related to teaching technologies" sub-factor, to "teaching curriculum" sub-scale, to "alternative and traditional assessment and measurement techniques" sub-scale, and to "geography skills" sub-scale were at a high level. In-service training activities needs of geography teachers were noticed to differ significantly in favor of female teachers in terms of gender. Namely, female teachers expressed that they needed in-service training activities more rather than the male teachers. Moreover, it was also concluded that the teachers who have just started to their professional career needed in-service trainings as the most, and the ones who have been in the mid of their career were the ones who had the least need.

Keywords: Geography teachers, in-service training, teacher views

COĞRAFYA ÖĞRETMENLERİNİN HİZMET İÇİ EĞİTİM FAALİYETLERİ İLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİ (NEVŞEHİR ÖRNEĞİ)

ÖZ

Hizmet içi eğitim, çalışma yaşantısı içinde bulunan her türlü personelin mesleklerinde, gelişmeleri takip etmek ve kendilerini geliştirmek için sağlanan eğitim imkânlarıdır. Değişen eğitim programlarının yanı sıra, ulusal ve uluslararası düzeyde her türlü gelişimden etkilenmesi doğal olan eğitim sistemi içinde öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarında yer alması çok daha önemlidir. Araştırmanın amacı coğrafya öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarına yönelik eğitim faaliyetleri inanç düzeylerinin belirlenmesi, belirlenen ihtiyaçların cinsiyete, kıdeme göre hangi alanda yoğunlaştığının ortaya konmasıdır. Araştırma tarama modelinde olup araştırmanın çalışma grubunu Nevşehir İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda görev yapan toplam 47 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak aracı olarak Gençtürk vd (2011) tarafından geliştirilmiş olan ve araştırmacılar tarafından eklemeler yapılan "Coğrafya Öğretmenleri Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleriyle İlgili Düşünceleri Tespit Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek 52 madde ve 5 boyuttan oluşmakta ve güvenirlik katsayısı .97,5'tir. Araştırma sonucuna göre coğrafya öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetlerine yönelik inanç düzeyleri incelendiğinde; 'konu alanına ve öğretimine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri' alt ölçeğine verdikleri cevapların, 'öğretim teknolojilerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri ihtiyaçları alt ölçeğine' verdikleri cevapların, 'öğretim programı alt ölçeğine' verdikleri cevapların, 'alternatif ve geleneksel ölçme ve değerlendirme teknikleri alt ölçeğine' verdikleri cevapların, 'coğrafi beceriler alt ölçeğine' verdikleri cevapların ve 'coğrafi değerler alt ölçeğine' verdikleri cevapların yüksek olduğu görülmüştür. Coğrafya öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetleri ihtiyaçları, cinsiyetlerine göre kadın öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık göstermektedir. Yani kadın öğretmenler hizmet içi eğitim faaliyetlerine erkek öğretmenlere göre daha fazla ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca mesleki kariyerlerinin başındaki öğretmenlerin en fazla hizmet içi eğitime ihtiyaçlarının olduğu, mesleki kariyerlerinin ortalarındaki öğretmenlerin ise en az ihtiyaçlarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya öğretmenleri, hizmet içi eğitim, öğretmen görüşleri

EXTENDED SUMMARY**Introduction**

Educational activities, an area that cannot be considered apart from the change and development activities in the society, need to be updated frequently in accordance with development and change. In the education system, in which basic updates are dealt with in the framework of program development principles, it is necessary for the employees to be kept ready, cognitively and emotionally, with activities such as courses, seminars, workshops and symposiums regularly without being distanced from development and change.

In today's world of rapid change and development, the educational institutions affected by this change and development must be able to keep pace with the situation and be open to innovation. The quality of teachers' education services is very important in the transformation and transformation of educational institutions. In this regard, besides being well educated in the service of the teachers, they are also important for their constant renewal in service (Ucar ve Ipek, 2006). In-service training has been defined as training opportunities provided for the improvement of self-employed professions in almost every field (education, health, technology, private sector, public institutions and organizations, press and media organizations ...) (Akcemet, 2005).

Education is a development and change based process. During this process, it is possible to adapt into the developing and changing world changing and developing the information, systems and curriculums constantly. In a system in which the amount of information has doubled in each 3-5 years, and the current curriculum has needed to be developed, employees should be open to this change and development; and National Education should help employees to renovate themselves.

In order for the in-service training to be organized to be efficient and productive and provide it to achieve its goals, needs, deficiencies and problematic situations should be revised, and planned implementations should be performed on time through the innovations and changes. Constant in-service trainings are needed on a preparatory training for the new employees assigned in an institution, renovating knowledge and skills for the old employees, on moral and motivation, and making the employees to be aware of the innovations in scientific world.

In-service training includes the educational opportunities provided for any employees in working life to follow the developments in their profession and develop themselves. Besides the changing educational curriculums, including teachers who are in the educational system that is natural to be affected from any kinds of development at national and international level within in-service training programs is remarkable.

The purpose of the research was to determine the belief levels of geography teachers on educational activities towards the in-service training needs, and to reveal on which area these determined needs focused according to gender and seniority.

According to this, answers were sought to the questions below:

1. What are the belief levels of geography teachers on in-service training activities?
2. Do belief levels of geography teachers on in-service training activities differ according to "gender?"
3. Do belief levels of geography teachers on in-service training activities differ according to "period of service?"

Method

In the study, geography teachers working in 2015-2016 education year in Nevsehir province used a screening model to determine "belief levels for in-service training activities". Screening models are a suitable model for research that aims to describe in the past or as if there is an existing situation.

The research was on screening model, and the study group of the research included totally 47 teachers carrying on their duties at schools affiliated to Nevsehir Provincial Directorate of National Education. In the research, "The Scale of Determining the Thoughts of Geography Teachers on In-Service Training Activities" developed by Gencturk et al. (2011) and appended by the researchers was used as the data collection tool. The scale included 52 items, and 5 dimensions, and the reliability coefficient of the scale was .97.5.

Findings (Results)

Teachers' responses to In-Service Training Needs Subscale towards Subject Area and Instruction were found to be high. It is stated that teachers need in-service training activities for the subject area.

Teachers' responses to the In-service Training Needs Subscale for Teaching Technologies in general were found to be high. It has been stated that teachers need in-service training for instructional technologies.

Teachers' responses to the curriculum subscale were found to be high. It is stated that teachers need in-service training activities for the geography teaching program.

Teachers' responses to the Alternative and Traditional Measurement and Evaluation Techniques subscale were found to be high. It has been stated that teachers need in-service training activities for alternative and traditional assessment and evaluation techniques.

Teachers' responses to geographical skills subscale were found to be high. It is stated that teachers need in-service training activities geared to geographical skills.

It is seen that the answers given by the teachers to the sub-scale of geographical values are high. It is stated that teachers need in-service training activities for geographical values.

When teachers' Levels of In-service Training Needs are examined, the point value is among the no-choice option and the agree-to-choice option.

The needs of in-service training activities of teachers show a significant difference according to their gender. That is, female teachers stated that they needed more in-service training activities than male teachers.

Conclusion and Discussion

According to the research result, when belief levels of the geography teachers related to the in-service training activities were analyzed, the answers they given to the sub-scale of "in-service trainings towards subject area and teaching," the answers they given to the sub-scale of "in-service training activity needs towards the educational technologies," the answers they given for the sub-scale of "curriculum," the answers they given for the sub-scale of "alternative and traditional assessment and measurement techniques," the answers to the sub-scale of "geographical scales," and the answers to the sub-scale of "geographical values" were noticed to be high. Furthermore, "in-service training activity" needs level scores of the teachers were determined to be higher rather than the scores teachers took from the "in-service training needs" scale.

In-service training activity needs of the geography teachers varied significantly in favor of females according to the variable of gender. Namely, female teachers mentioned that they needed in-service trainings more rather than the male teachers.

According to the score results appeared with one-way variance analysis of the descriptive data performed to reveal the difference of in-service training needs of the geography teachers according to the period for seniority, whereas teachers who were at the beginning of their professional career mentioned that they needed in-service training the most, the teachers who were at the middle of their professional career mentioned that they needed in-service trainings the least.

In-service training activities needs of geography teachers were noticed to differ significantly in favor of female teachers in terms of gender. Namely, female teachers expressed that they needed in-service training activities more rather than the male teachers. Moreover, it was also concluded that the teachers who have just started to their professional career needed in-service trainings as the most, and the ones who have been in the mid of their career were the ones who had the least need.

According to the results obtained in the research, the following suggestions are presented:

- In-service training needs at the national and local level should be determined according to the qualifications required of the geography teachers, taking into account the age requirements and teacher competencies.
- Programs should be organized by field specialists in cooperation with the Ministry of National Education and Education Faculties according to in-service training needs.
- Information on the basis of educational programs for the service to be prepared for geography teachers should constitute the field of vocational knowledge and general culture.

- Alternative teaching techniques and methods should be included in the in-service training activities with applied alternative assessment and evaluation approaches.
- Feedback must be received from teachers participating in in-service training activities.
- Care should be taken to ensure that the duration of in-service training activities is at a level that can be supported by practical activities.

GİRİŞ

Toplumdaki değişim ve gelişim faaliyetlerinden ayrı düşünülemez bir alan olan eğitim faaliyetlerinin de, gelişim ve değişime uygun olarak sık sık güncellenmesi gerekmektedir. Temel güncellemelerin program geliştirme ilkeleri çerçevesinde ele alındığı eğitim sisteminde, iş görenlerin de gelişim ve değişimlerden uzak tutulmadan düzenli aralıklarla kurs, seminer, çalıştay ve sempozyum gibi etkinliklerle bilişsel ve duyuşsal anlamda hazır tutulmaları gerekir.

Değişim ve gelişimin çok hızlı yaşandığı günümüzde, bu değişim ve gelişimden etkilenen eğitim kurumları, duruma ayak uydurmak ve yeniliklere açık olmak durumundadır. Eğitim kurumlarının değişim ve dönüşümünde öğretmenlerin eğitim hizmetlerindeki kalitesi oldukça önemlidir. Bu bakımdan öğretmenlerin hizmet öncesinde iyi yetiştirilmelerinin yanı sıra, hizmet içinde de kendilerini sürekli yenilemelerinin önemi büyüktür (Uçar ve İpek, 2006). Hizmet içi eğitim hemen her alanda (eğitim, sağlık, teknoloji, özel sektör, kamu kurum ve kuruluşlarındaki her türlü çalışma alanlarında, basın ve yayın organlarında ....) çalışma yaşantısı içinde bulunan her türlü personele görev yaptıkları mesleklerinde kendilerini geliştirmeleri için sağlanan eğitim olanakları olarak tanımlanmıştır (Akçamete, 2005).

Eğitim, gelişim ve değişime dayalı bir süreçtir. Bu süreçte, bilgiler, sistemler, programlar sürekli değişip, gelişerek, gelişen ve değişen dünyaya uyum sağlamak mümkündür. Bilgi miktarının her 3-5 yılda bir ikiye katlandığı, mevcut programın bile geliştirilmeye ihtiyaç duyduğu bir sistemde, iş görenlerin de bu değişim ve gelişime açık olmakla birlikte, Milli Eğitimin de iş görenlerin kendilerini yenilemelerine yardımcı olması gerekmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığının vizyon belirlediği unsurlardan birisi olan "araştırma, geliştirme, sorun çözme yöntemlerini öğrenmiş, yenilikçilik yetisi açılmış toplum yaratmış" şeklindeki ifade değişim ve gelişimin önemini ortaya koymaktadır. Beceri temelli bir eğitim programı ön gören Milli Eğitim programında, bu becerileri öğrencilere kazandırması gereken öğretmenlerin de becerilere sahip olması gerekmektedir. Bu bakımdan bir zincir halinde iyi yetiştirilmiş öğretmenler, okulların kalitesini, kaliteli okullar iyi öğrencilerin yetiştirilmesini, kaliteli yetişen öğrenciler de gelecek nesillerin iyi yetiştirilmesiyle birlikte, toplumun gelişim ve değişimini sağlayacaktır. Uzun yıllar boyunca öğrencileri eğitip bilgilendirmelerinin yanı sıra, topluma da yön veren ve öğrencilerle birlikte, köyün, mahallenin, yakın çevrenin, velilerin de bir nevi kanaat önderi olan öğretmenlerin, bu özelliklerini devam ettirebilmeleri için mesleki donanımlarının, genel kültürlerinin de gelişim ve değişimle birlikte erozyona uğramadan sürdürülebilir olmasında fayda vardır. Milli Eğitimin hizmet içi eğitim faaliyetleri sürdürülebilirliği sağlaması açısından son derece önemlidir.

İş görenlerin, hizmet öncesinde aldıkları eğitim ne kadar nitelikli olursa olsun, her anlamda niteliğin devam ettirebilmesi için hizmet içi eğitim uygulamalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu anlamda hizmete girmek olgunlaşmak ve son nokta değil aksine başlangıçtır. Artık teorinin pratiğe aktarılması, değişimin ve gelişimin takip edilmesi gerekmektedir.

Her şeyin büyük bir hızla değiştiği günümüzde iyi yetişmiş personele sahip olmanın kurumlar açısından yeterli olmadığı ve amaçlarını gerçekleştirmekte yetersiz olduğu göz önüne alınırsa, organizasyonların hizmet içi eğitim yapması zorunluluğu ortaya çıkar. Kurumlar yenilik ve gelişmeleri takip edip, iş görenlerinin bu durumlara uyum sağlaması yönünde adım atmazlarsa, çok iyi yetişmiş elemanları bile bir süre sonra nitelik kaybına uğrayacaktır. Bu bakımdan nitelikli personel seçmenin yanı sıra, seçilen personelin geliştirilmesi önemli bir alandır ve kurumların personellerine sağlayacağı hizmet içi eğitim yükümlülüğü son derece önemlidir (Özdemir, 2010: 23).

Kaya, Ünalı ve Artvinli'ye (2013) göre eğitimde hizmet içi faaliyetlerin amacı, okuldaki performansın artırılmasının yanı sıra, örgütsel amaçların gerçekleşmesi için personelin bilgi, tutum ve becerilerinin de gerçekleştirilmesidir. Personelin geliştirilmesi aynı zamanda kurumun da geliştirilmesi anlamına gelmektedir. Kurumun gelişmesi için uygulanacak yaklaşımlar, planlı ve plansız değişimler şeklinde iki başlık altında değerlendirilebilir.

Gökmenoğlu'na (2013) göre öğretmenlik üzerine üniversite eğitimi almak donanımlı öğretmenin özelliklerinden biri olmasına rağmen, üniversite yıllarında alınan dersler göreve başladıktan sonraki 20-30 yıl içinde yeterli olmasının imkânsız olması, göreve başlama zamanından emekli oluncaya kadar olan tüm öğretmen deneyimleri olarak tanımlanan hizmet içi eğitim, eğitimcilerinin gündeminde en önemli madde olarak yer almaktadır. Şahin'e (2013) göre bu amaçla hizmet içi eğitim uygulamaları planlanmaktadır. Hizmet içi eğitim uygulamaları, uygulama amaçlarına göre ve yapıldığı yere göre eğitim türleri olmak üzere ikiye ayrılır. Uygulama amaçlarına göre hizmet içi eğitim türleri; oryantasyon eğitimi, temel eğitim, geliştirme eğitimi, tamamlama eğitimi, yükseltme ve özel alan eğitimi olarak sınıflandırılmıştır (Şahin, 2013). Öğretmenleri ilgilendiren büyük oranda geliştirme eğitimidir. Geliştirme eğitimi ise çalışan personelin kendi alanı ile ilgili gelişmeler ve yenilikler konusunda yetiştirilmesi ve yeteneklerinin geliştirilmesi için uygulanan eğitimidir. Bu programlara gelişim ve değişimlere uyum, yenilenme, olgunlaştırma gibi isimler de verilir (Taymaz, 1997). Eğitimde hizmet içi faaliyetler okuldaki performansların en üst düzeye çıkarılmasının yanı sıra, öğretsel amaç doğrultusunda personelin bilgi, tutum ve becerilerinin de geliştirilmesi amacıyla gerçekleştirilmelidir (Kaya, Ünalı ve Artvinli, 2013).

Acat ve Ekinci'ye (2005) göre ülke çapında 2005-2006 programı ve yapılandırmacı öğrenme kuramının öğretimsel uygulamaları hakkında bilgilendirmek amacıyla MEB tarafından hizmet içi eğitim seminerleri verilmiştir. Ancak bu seminerlerin öğretmenleri tatmin etmediği ya da yetersiz olduğuna dair birçok araştırma sonuçları literatürde yer almaktadır. Programla ilgili yapılan hizmet içi eğitim faaliyetleri son yıllarda en çok uygulanan eğitimlerdir.

Eğitimde her ülkenin hedefleri olmakla birlikte, bu hedefleri yakalayan ya da yaklaşan ülkelerin, özellikle Finlandiya gibi İskandinav ülkelerinin eğitimde, haftalık ders saati gibi öğrencilere ayırdıkları vaktin az olmasına rağmen, öğretmen eğitimine bütçe, teknoloji ve zaman ön plana çıkmaktadır. Öğretmen eğitimine bu kadar önem veren ülkelerin de ulusal ve uluslararası başarı değerlendirme sınavları (TIMMS, PISA vb) ve yarışmalarda başarılı olmaları kaçınılmazdır (Artvinli, 2010: 3). Kaya (2012) araştırmasında 1961-2012 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığınca gerçekleştirilen hizmet içi eğitim kurs ve seminerlerini incelemiş ve bu süreçte düzenlenen

14474 hizmet içi eğitim kursu ya da seminerinden doğrudan doğruya coğrafya ile ilgili 50 seminer düzenlendiği sonucuna ulaşmıştır. Ancak yıl aralığı, branş fazlalığı ve eğitimlerin niteliği göz önüne alındığında son derece yetersiz olduğu ortadadır.

Öğretmen yetiştirme, görevdeki öğretmenlerin motivasyon, bilgi, beceri ve tutum açısından gelişimini sağlamak için YÖK, üniversiteler ve MEB işbirliğiyle uzun soluklu ve ülkenin uzak hedefleri göz önüne alınarak uzun soluklu projelerin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu projeler geliştirilirken, öğretmenlerin nitelikli yetiştirilmesi için uygulamaya dönük çalışmalara ağırlık verilmesi gerekmektedir. Coğrafya öğretmenleri de seçim aşaması başta olmak üzere üniversite aşamasında nitelikli bir eğitimden geçirilmelidir. Hizmet döneminde ise farklı hizmet içi eğitimlerle desteklenerek niteliklerinin artırılmasına ve gelecekteki coğrafya öğretmeni ihtiyacını karşılayacak bir kaynağa dönüştürülmelidir (Babacan ve Özey, 2016).

Bakanlık başta olmak üzere üniversiteler gibi paydaşlarca da pek çok hizmet içi eğitim faaliyeti düzenlenmesine rağmen bir yandan personel sayısının çok yüksek olması, diğer yandan da bilim ve teknolojiye gelişim ve değişimler, bu faaliyetlerin yeterli ve verimli olarak yürütülmesinin önündeki en büyük engeldir (Kayabaş, 2008).

Düzenlenecek hizmet içi eğitimin etkin ve verimli olabilmesi için ve amacına ulaşabilmesi için ihtiyaçların, eksikliklerin, problemleri durumların sürekli gözden geçirilmesi, yenilik ve değişikliklerle ilgili zamanında ve planlı uygulamaların yapılması gerekmektedir. Kuruma alınan yeni personellerle ilgili hazırlayıcı eğitim, eski personel için bilgi ve becerilerini yenileme, moral ve motivasyonla ilgili, bilim dünyasında ve alanda gerçekleşen yeniliklerden haberdar etme uyum sağlamaya ilgili sürekli hizmet içi eğitime ihtiyaç duyulmaktadır. Kaya, Ünal ve Artvinli (2013)'e göre 1994'te geliştirilen ve coğrafya eğitim ve öğretimine olan ihtiyacı ortaya koymayı amaçlayan Amerikan Ulusal Coğrafya Standartları gibi bir standart da Türkiye'de geliştirilmelidir. Türkiye'ye özgü olarak bu standartta öğretmen, aydın, yönetici, akademisyen ve iş dünyası temsilcileri ile profesyoneller ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri de işbirliği içinde olmalı ve MEB'in coğrafya öğretmenlerine düzenleyeceği hizmet içi eğitimin standartları da ortaya konulmalıdır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, coğrafya öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarına yönelik eğitim faaliyetleri inanç düzeylerinin belirlenmesi, belirlenen ihtiyaçların cinsiyete, kıdeme göre dağılımının tespit edilmesidir. Buna göre;

1. Coğrafya öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetlerine yönelik inanç düzeyleri nelerdir?
2. Coğrafya öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetlerine yönelik inanç düzeyleri "cinsiyete" göre değişmekte midir?
3. Coğrafya öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetlerine yönelik inanç düzeyleri "hizmet yılına" göre değişmekte midir?

YÖNTEM

Araştırmada, Nevşehir ilinde 2015–2016 Eğitim/Öğretim yılında çalışan coğrafya öğretmenleri “hizmet içi eğitim faaliyetlerine yönelik inanç düzeylerini” tespit etmek için tarama modeli kullanılmıştır. Karasar’a (2006) göre tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekli ile betimlemeyi amaç edinen araştırmalar için uygun bir modeldir.

Araştırmanın Örnekleme

Araştırmanın örnekleme Nevşehir ilinde çalışan 47 öğretmenden meydana gelmektedir (Tablo 1). Araştırmada seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Tablo 1. Çalışma Grubunda Yer Alan Öğretmenlerin, Cinsiyet, Mesleki Hizmet Yılına Göre Dağılımı

Kişisel Bilgiler		f	%	Toplam
Cinsiyet	Erkek	32	68,1	47
	Kadın	15	31,9	
Hizmet Yılı	1–5	8	17	47
	6–10	6	12,8	
	11–15	8	17	
	16–20	13	27,7	
	21–25	7	14,9	
	26 ve +	5	10,6	

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımlarına bakıldığında, % 68,1’i (32) erkek, % 31,9’u (15) kadın öğretmenlerden oluşmaktadır. Öğretmenlerin % 17’si (8) 1-5 yıl , % 12,8’si (6) 6-10 yıl, %17’si (8) 11-15 yıl, %27,7’si (13) 16–20 yıl, % 14,9’u (7) 21-25 yıl, %10,6’sı (5) 26 ve yukarı yıl hizmet tecrübesine sahiptir (Tablo 1).

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak Gençtürk ve diğerleri (2011) tarafından geliştirilmiş olan ve araştırmacılar tarafından eklemeler yapılan “Coğrafya Öğretmenleri Hizmet içi Eğitim Faaliyetleriyle İlgili Düşünceleri Tespit Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 52 madde, 5 boyuttan oluşmakta ve güvenilirlik katsayısı .97,5’dir.

BULGULAR

Bu bölümde öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarına yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri inanç düzeyleri, hizmet içi eğitim faaliyetleri ihtiyaçları puanlarının cinsiyete ve hizmet yılına göre farklılıklarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Coğrafya Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarına Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İnanç Düzeyleri

Bu bölümde Coğrafya Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları Tespit Ölçeğinde yer alan her bir maddeye katılma yüzdeleri ile Coğrafya Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları düzeylerine ait veriler yer almaktadır (Tablo 2, 3, 4, 5 ve 6).

Coğrafya Öğretmenlerinin “Konu Alanına ve Öğretimine” Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçları Alt Ölçeği İnanç Düzeyleri

Aşağıda öğretmenlerin Konu Alanına ve Öğretimine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçları Alt Ölçeğinde yer alan maddelere katılma yüzdeleri ve frekansları yer almaktadır (Tablo 2).

Tablo 2. Coğrafya Öğretmenlerinin “Konu Alanına ve Öğretimine” Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçları Alt Ölçeğine Verdikleri Cevapların Yüzdeler Dağılımı

Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Kararsızım		Kesinlikle Katılıyorum					
	F	%	F	%	F	%				
1.Beşeri sistemlere yönelik alan bilgisi	5	10,6	4	8,5	10	21,3	18	38,3		
2. Fiziki sistemlere yönelik alan bilgileri	3	6,4	5	10,6	9	19,1	8	17	22	46,8
3. Çevre ve topluma yönelik alan bilgileri	3	6,4	5	10,6	10	21,3	14	29,8	15	31,9
4. Bölgeler ve ülkelere yönelik alan bilgileri	7	14,9	3	6,4	9	19,1	14	29,8	14	29,8
5.Türkiye’ye yönelik alan bilgileri	4	8,5	5	10,6	6	12,8	15	31,9	17	36,2
6. CBS Temel kavramları ve kullanım alanları	4	8,5	4	8,5	9	19,1	9	19,1	21	44,7
7. Coğrafya öğretim ve teknikleri	0	0	4	8,5	7	14,9	17	36,2	19	40,4
8. Coğrafya öğretiminde yeni yaklaşımlar	1	2,1	3	6,4	6	12,8	9	19,1	28	59,6
9. Coğrafya öğretiminde proje geliştirme	1	2,1	6	12,8	13	27,7	11	23,4	16	34
10. Kavram yanılgılarını gidermede kullanılan yöntemler	2	4,3	4	8,5	10	21,3	15	31,9	16	34
11. Doğa eğitimi	2	4,3	4	8,5	9	19,1	9	19,1	23	48,9
12. Coğrafya öğretiminde etkinlik geliştirme	2	4,3	4	8,5	9	19,1	9	19,1	23	48,9

Veriler dikkate alındığında öğretmenlerin Konu Alanına ve Öğretimine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçları Alt Ölçeğine verdikleri cevapların yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 2). Öğretmenler tarafından konu alanına yönelik hizmet içi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duydukları ifade edilmiştir.

Coğrafya Öğretmenlerinin Öğretim Teknolojilerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçları Alt Ölçeğine İnanç Düzeyleri

Aşağıda öğretmenlerin *Öğretim Teknolojileri* alt ölçeğinde yer alan maddelere katılma yüzdeleri ve frekansları yer almaktadır (Tablo 3).

Tablo 3. Coğrafya Öğretmenlerinin “Öğretim Teknolojilerine” Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçları Alt Ölçeğine Verdikleri Cevapların Yüzdeler Dağılımı

Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
	1. Coğrafi Bilgi Sisteminin öğretim sürecinde kullanımı	5	10,6	4	8,5	7	14,9	12	25,5	19
2. Web tabanlı içerik geliştirme	4	8,5	7	14,9	6	12,8	12	25,5	18	38,3
3. Bilgisayar destekli öğretim materyali hazırlama	3	6,4	5	10,6	7	14,9	10	21,3	22	46,8
4. Materyal hazırlama ve uygulama süreci	4	8,5	3	6,4	7	14,9	10	21,3	23	48,9

Veriler dikkate alındığında öğretmenlerin genel olarak öğretim teknolojilerine *Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçları Alt Ölçeğine* verdikleri cevapların yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 3). Öğretmenler tarafından öğretim teknolojilerine yönelik hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları ifade edilmiştir

Coğrafya Öğretmenlerinin “Öğretim Programına” Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İnanç Düzeyleri

Aşağıda öğretmenlerin *Öğretim Programı* alt ölçeğinde yer alan maddelere katılma yüzdeleri ve frekansları yer almaktadır (Tablo 4).

Tablo 4. Coğrafya Öğretmenlerinin “Öğretim Programına” Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçları Alt Ölçeğine Verdikleri Cevapların Yüzdeler Dağılımı

Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	f	%	F	%	f	%	F	%	F	%
	1. Kazanım analizi yapma	2	4,3	7	14,9	10	21,3	13	27,7	15
2. Coğrafya öğretim programı tanıtımı	3	6,4	9	19,1	10	21,3	14	29,3	11	23,4

3. Kazanım oluşturma	2	4,3	9	19,1	14	29,8	12	25,5	10	21,3
4. Program geliştirme süreci	3	6,4	10	21,3	9	19,1	15	31,9	10	21,3
5. Planlama ve planlama esasları	4	8,5	7	14,9	9	19,1	16	34	11	23,4

Veriler dikkate alındığında öğretmenlerin öğretim programı alt ölçeğine verdikleri cevapların yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 4). Öğretmenler tarafından coğrafya öğretim programına yönelik hizmet içi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duydukları ifade edilmiştir.

Coğrafya Öğretmenlerinin “Alternatif ve Geleneksel Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerine” Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İnanç Düzeyleri

Aşağıda öğretmenlerin Alternatif ve Geleneksel Ölçme ve Değerlendirme Teknikleri alt ölçeğinde yer alan maddelere katılma yüzdeleri ve frekansları yer almaktadır (Tablo 5).

Tablo 5. Coğrafya Öğretmenlerinin “Alternatif ve Geleneksel Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerine” Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçları Alt Ölçeğine Verdikleri Cevapların Yüzdelerlik Dağılımı

Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Kararsızım		Kesinlikle Katılıyorum					
	f	%	F	%	f	%				
1. Performans değerlendirme	5	10,6	11	23,4	6	12,8	11	23,4	14	29,8
2. Dereceli ölçme araçları geliştirme (Rubrik)	3	6,4	8	17	16	34	13	27,7	7	14,9
3. Çoktan seçmeli soru hazırlama teknikleri	4	8,5	5	10,6	12	25,5	10	21,3	16	34
4. Kavram haritalarının değerlendirilmesi	1	2,1	9	19,1	9	19,1	14	29,8	14	29,8
5. Yapılandırılmış Grid	2	4,3	8	17	14	29,8	16	34	7	14,9
6. Tanımlanmış Dallanmış Ağaç	5	10,6	7	14,9	15	31,9	15	31,9	5	10,6
7. Çoktan seçmeli soruların geçerlilik ve güvenilirliği	4	8,5	7	14,9	9	19,1	12	25,5	15	31,9
8. Gözlem tekniği	2	4,3	6	12,8	15	31,9	15	31,9	9	19,1
9. Bireysel Gelişim Dosyası (portfolyo)	4	8,5	8	17	10	21,3	12	25,5	13	27,7
10. Çoktan seçmeli soru hazırlama teknikleri	3	6,4	7	14,9	8	17	12	25,5	17	36,2

Veriler dikkate alındığında öğretmenlerin Alternatif ve Geleneksel Ölçme ve Değerlendirme Teknikleri alt ölçeğine verdikleri cevapların yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 5). Öğretmenler tarafından alternatif ve geleneksel ölçme ve değerlendirme tekniklerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duydukları ifade edilmiştir.

Coğrafya Öğretmenlerinin “Coğrafi Beceriler” Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İnanç Düzeyleri

Aşağıda öğretmenlerin *Coğrafi Beceriler* alt ölçeğinde yer alan maddelere katılma yüzdeleri ve frekansları yer almaktadır (Tablo 6).

Tablo 6. Coğrafya Öğretmenlerinin “Coğrafi Beceriler” Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçları Alt Ölçeğine Verdikleri Cevapların Yüzdeler Dağılımı

Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1. Coğrafyada arazi (saha) çalışması	5	10,6	2	4,3	8	17	7	14,9	25	53,2
2. Coğrafi sorgulama	4	8,5	4	8,5	7	14,9	16	34	16	34
3. Grafik, tablo, diyagram oluşturma ve yorumlama	3	6,4	4	8,5	8	17	18	38,3	14	29,8
4. Mekânı algılama becerisi	2	4,3	4	8,5	11	23,4	12	25,5	18	38,3
5. Kanıt kullanma becerisi	1	2,1	7	14,9	10	21,3	18	38,3	11	23,4
6. Problem çözme, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme ve kritik etme düşünme becerileri	3	6,4	5	10,6	7	14,9	12	25,5	20	42,6
7. Zaman, Kronoloji, Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi	2	4,3	6	12,8	9	19,1	16	34	14	29,8

Veriler dikkate alındığında öğretmenlerin coğrafi beceriler alt ölçeğine verdikleri cevapların yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 6). Öğretmenler tarafından coğrafi becerilere yönelik hizmet içi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duydukları ifade edilmiştir.

Coğrafya Öğretmenlerinin “Coğrafi Değerler” Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İnanç Düzeyleri

Aşağıda öğretmenlerin *Coğrafi Değerler* alt ölçeğinde yer alan maddelere katılma yüzdeleri ve frekansları yer almaktadır (Tablo 7).

Tablo 7. Coğrafya Öğretmenlerinin “Coğrafi Değerler” Yönelik Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçları Alt Ölçeğine Verdikleri Cevapların Yüzdeler Dağılımı

Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	F	%	f	%	F	%	F	%	F	%
1.Doğrudan Değer Öğretme Tekniği	4	8,5	4	8,5	19	40,4	10	21,3	10	21,3
2.Değerleri belirginleştirme tekniği	2	4,3	8	17	16	34	13	27,7	8	17
3.Değer Analizi Tekniği	2	4,3	8	17	16	34	14	29,8	7	14,9
4.İkilem Tartışması Tekniği	2	4,3	8	17	17	36,2	11	23,4	9	19,1

Veriler dikkate alındığında öğretmenlerin coğrafi değerler alt ölçeğine verdikleri cevapların yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 7). Öğretmenler tarafından coğrafi değerlere yönelik hizmet içi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duydukları ifade edilmiştir.

Tablo 8. Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçları Düzeyleri

N	Dizi Genişliği	Minimum puan	Maksimum puan	$\bar{X}$	SS
47	116,00	94,00	210,00	183,8	30,1915
				936	9

Tablo 8’de minimum, maksimum ve ortalama puanlar görülmektedir. Tablo 8’e göre ortalama puan 183,896 olarak bulunmuştur. Puan değeri; fikrim yok seçeneği ile (3x52=156), katılıyorum (4x52=210) seçenekleri arasında yer almaktadır. Yani öğretmenlerin hizmet içi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç düzeylerinin yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Coğrafya Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçları Puanlarının Cinsiyetlerine, Hizmet Yılı Göre Farklılıklarına Ait Bulgular

Bu bölümde öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının cinsiyet ve mesleki hizmet yılına göre farklılıklar ortaya konulmuştur. Bu amaçla bağımsız t testi ve tek yönlü varyans analizi (one way ANOVA) teknikleri kullanılmıştır.

Coğrafya Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçları Puanlarının Cinsiyetlerine, Hizmet Yılı Göre Farklılıklarına Ait Bulgular

Tablo 9'da öğretmenlerin *hizmet içi eğitim faaliyetleri ihtiyaç* ölçeğinden alınan puanların t-testi sonuçları görülmektedir.

Tablo 9. Coğrafya Öğretmenlerinin Hizmet içi Eğitim Faaliyetleri Puanlarının Cinsiyete Gore Farklılığı İçin t-testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	T	P
Kadın	15	175,9333	26,38849	45	3,927	,000
Erkek	32	143,5625	26,32298			

Öğretmenlerin *hizmet içi eğitim faaliyetleri ihtiyaçları*, cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($t_{47}=3,927$, $p<.05$). Erkek öğretmenlerin *hizmet içi eğitim faaliyetleri ihtiyaçları* ortalaması ($\bar{X}=143,5625$), kadın öğretmenlerin *hizmet içi eğitim faaliyetleri ihtiyaçlarına* ($\bar{X}=175,9333$) göre daha düşüktür. Ayrıca bu bulgu istatistiksel olarak kadın öğretmenlerin lehine anlamlı bulunmuştur (Tablo 9). Yani kadın öğretmenler *hizmet içi eğitim faaliyetlerine* erkek öğretmenlere göre daha fazla ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir.

Coğrafya Öğretmenlerinin Hizmet içi Eğitim Faaliyetleri İhtiyaç Puanlarının Hizmet Yılına Göre Farklılığına İlişkin Bulgular

Aşağıdaki tablolarda öğretmenlerin *hizmet içi eğitim faaliyetleri ihtiyaçları* ölçeğinden almış oldukları ortalama puanlarının *hizmet yılına* göre farklılığını ortaya koymak amacıyla yapılan betimsel veriler ve tek yönlü varyans analiz (One-way ANOVA) sonuçları yer almaktadır (Tablo 10 ve 11).

Tablo 10. Coğrafya Öğretmenlerinin Hizmet içi Eğitim Faaliyetleri Puanlarının Hizmet Yılına İlişkin Betimsel Veriler

Hizmet Yılı	N	$\bar{X}$	Ss
1-5	8	171,6250	9,24179
6-10	6	157,8333	28,49854
11-15	8	125,6154	27,83497
16-20	13	152,6154	30,13453
21-25	7	164,7143	31,25014
26 ve +	5	154,0000	36,42115
Toplam	266	218,8346	33,49699

Hizmet yılı 1-5 yıl olan öğretmenlerin *hizmet içi eğitim faaliyetleri ihtiyaçları* ölçeğinden aldıkları ortalama puanlar $\bar{X}=171,6250$, 6-10 *hizmet yılına* sahip öğretmenlerin ortalama puanları $\bar{X}=157,8333$, 11-15 *hizmet yılına* sahip öğretmenlerin ortalama puanları $\bar{X}=125,6154$, 16-20 *hizmet yılına* sahip öğretmenleri ortalama

puanları $\bar{X} = 152,6154$, 21-25 hizmet yılına sahip öğretmenlerin ortalamaları $\bar{X} = 164,7143$ ve 26 ve üzeri hizmet yılına sahip öğretmenlerin ortalama puanları 154,0000 olarak hesaplanmıştır. Hizmet içi eğitim faaliyetlerine yönelik mesleki kariyerlerinin başındaki öğretmenler en fazla ihtiyaçlarının olduğunu ifade ederken, mesleki kariyerlerinin ortalarındaki öğretmenler ise en az ihtiyaçlarının olduğunu ifade etmişlerdir (Tablo 10).

Tablo 11. Coğrafya Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaç Puanlarının Hizmet Yılına Göre Farklılığı İçin Anova Sonuçları

Varyansın kaynağı	KT	Sd	KO	F	P	Fark Tukey
Gruplar arası	9785,754	5	1957,151	2,496	0,046	1-3
Gruplar içi	32144,714	41	784,017			
TOPLAM	41930,468	46				

Öğretmenlerin hizmet içi eğitim faaliyetleri ihtiyaçları ölçeğinden aldıkları ortalama puanlar [$F_{(5-41)}=2,496$ $p<.046$] hizmet yılına göre anlamlı bir farklılık göstermiştir (Tablo 11). Bu farklılık 1-5 yıl mesleki tecrübeye sahip öğretmenlerle, 11-15 yıl mesleki tecrübeye sahip öğretmenler arasındadır ve 1-5 yıl mesleki deneyime sahip öğretmenlerin lehinedir. Yani mesleğinin ilk beş (5) yılında olan öğretmenler, 11-15 yıl mesleki deneyime sahip öğretmenlerden daha fazla hizmet içi eğitim faaliyetleri ihtiyaçlarına ihtiyaç duyduklarını belirtirken, diğer farklı deneyimlere sahip öğretmenlerle aynı düşüncüyü paylaşmaktadırlar.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Coğrafya öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetlerine yönelik inanç düzeyleri incelendiğinde; 'konu alanına ve öğretime yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri' alt ölçeğine verdikleri cevapların, 'öğretim teknolojilerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri ihtiyaçları alt ölçeğine' verdikleri cevapların, 'öğretim programı alt ölçeğine' verdikleri cevapların, 'alternatif ve geleneksel ölçme ve değerlendirme teknikleri alt ölçeğine' verdikleri cevapların, 'coğrafi beceriler alt ölçeğine' verdikleri cevapların ve 'coğrafi değerler alt ölçeğine' verdikleri cevapların yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin 'hizmet içi eğitim faaliyetleri' ihtiyaç düzeylerinin 'hizmet içi eğitim faaliyetleri ihtiyaç ölçeğinden' aldıkları puanlara göre yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Akbaş, Uzunöz ve Gençtürk (2011) çalışmalarında öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyacının yüksek olduğu alanların konu alanına ve öğretime yönelik, beşeri ve fiziki sistemlere yönelik, çevre ve toplum, bölgeler ve ülkeler alan bilgisi, CBS ile ilgili temel kavramlar ve kullanım alanları, coğrafya öğretim yöntem ve teknikleri, coğrafya öğretiminde yeni yaklaşımlar ve proje geliştirme, etkinlik geliştirme, doğa eğitimi olduğu anlaşılmıştır. Öğretim teknolojileri hususunda ise, öğretim sürecinde CBS kullanımı, web tabanlı içerik geliştirme, öğretim materyali hazırlama ve uygulama süreci ile bilgisayar destekli materyal hazırlama gibi alanlarda hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının yüksek olduğunu vurgulamışlardır.

Gültekin, Çubukçu ve Dal'ın (2010) araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin kendilerini geliştirmek istedikleri alanların rehberlik, ölçme ve değerlendirme ve özel eğitim gibi alanlar olduğu görülmektedir. Akbaş, Uzunöz ve Gençtürk'ün (2011) araştırma sonuçlarına göre ise araştırmaya katılan öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının başında alternatif ve geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemleri, kazanım analizi yapabilme, coğrafya öğretim programının tanıtımı, program geliştirme süreci, kazanım oluşturma ve planlama esasları gelmektedir.

Şahin'e (2013) göre sınıf öğretmenleri öğretim teknolojileri ve materyal tasarımına ilişkin hizmet içi eğitim ihtiyaçları bireysel öğretim teknolojileri, öğretim materyallerinin öğretim ortamındaki yeri, işlevleri, uzaktan eğitim teknolojileri, öğretim materyallerinin tasarımı ve geliştirilmesi, bilgisayar destekli öğretim, bilgisayar destekli ölçme ve değerlendirme "ara sıra" düzeyinde ihtiyaç duyulmaktadır. Gültekin, Çubukcu ve Dal'a (2010) göre ise ilköğretim öğretmenlerinin en çok hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları alanın materyal geliştirme olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Şahin (2013) araştırmasında, öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu hizmet içi eğitim faaliyetlerinin belirli düzeyde gelişim ve öğrenme psikolojisi, sınıf yönetimi, öğretim ilke ve yöntemleri, rehberlik ve özel eğitim gibi konular olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Akbaş, Uzunöz ve Gençtürk'ün (2011) araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin öğretim programına yönelik olarak hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının yüksek olduğu hususlar dereceli ölçme araçları geliştirme (rubric), performans değerlendirme, çoktan seçmeli soru hazırlama, kavram haritalarını değerlendirme, yapılandırılmış grid, çoktan seçmeli soruların geçerlik ve güvenilirliği, gözlem, bireysel gelişim dosyası (portfolyo), tanılanmış dallanmış ağaç, çoktan seçmeli soru hazırlama teknikleridir. Yapılandırmacı yaklaşımdan önce uygulanmakta olan davranışçılık akımı temelli felsefi yaklaşım temelli geleneksel ölçme ve değerlendirme yaklaşımının uzun yıllar etkinliğini sürdürmesine karşın alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemleri göz ardı edilmiştir. Diğer çalışmalarda ise (Erdemir, 2007; Kanatlı, 2008; Metin ve Özmen, 2010) 2005 yılından sonra programın değişmesinden sonra geleneksel ve alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin birlikte ele alınmasının öğretmenlerin kendilerini ölçme ve değerlendirmede yetersiz hissettikleri ve bilgi eksikleri olduğu sonucuna varılmıştır. Şahin (2013) araştırmasında sınıf öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme ile ilgili dört maddeye (performans değerlendirme, portfolyo değerlendirme, proje değerlendirme, tutum ve beceri ölçeklerinden faydalanma) "ara sıra" düzeyinde hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşılırken, ölçme ve değerlendirme konusu içerisinde yer alan diğer beş maddeye (yazılı sınavları uygulama, başarı testlerini uygulama, çoktan seçmeli testler oluşturma, kavram haritalarının oluşturulma aşamaları ve dereceli puanlama anahtarı oluşturma) "asla" düzeyinde hizmet içi eğitim ihtiyaçları oldukları sonucuna ulaşmıştır. Akman ve Koçoğlu'nun (2016) araştırma sonuçlarına göre sosyal bilgiler öğretmenleri hizmet içi eğitim faaliyetlerini çok verimli bulduklarını ifade etmişlerdir. Hizmet içi eğitim kurslarına katılan öğretmenler kursta öğrendiği alternatif öğretim yöntem ve tekniklerini sınıf ortamında da kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bu çalışma, hizmet içi eğitim faaliyetlerinde alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımlarıyla birlikte alternatif öğretim teknik ve yöntemlerine de yer verilmesi gerektiğini göstermiştir. Akdüz'ün (2006) araştırmasında müzik öğretmenleri ile ilgili araştırmasında araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun hizmet için eğitime ihtiyaç duyulduğu;

özellikle dersi planlama, uygulama ve değerlendirme, müzik eğitimi teknolojisi ile okul, aile ve çevre ilişkisi boyutlarında bu ihtiyacın daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır.

Coğrafya öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetleri ihtiyaçları, cinsiyetlerine göre kadın öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık göstermektedir. Yani kadın öğretmenler hizmet içi eğitim faaliyetlerine erkek öğretmenlere göre daha fazla ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir. Akbaş, Uzunöz ve Gençtürk'ün (2011) araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının kadın öğretmenlerde daha yüksek çıkmasına rağmen, bu bulgunun istatistiksel olarak anlamlı bulunmadığı anlaşılmıştır. Ekinci ve Yıldırım (2009) ile Uçar ve İpek (2006) araştırmalarında da öğretmenlerin cinsiyetlerine göre hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının farklılaştığı sonucuna varılmıştır.

Coğrafya öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetleri ihtiyaçlarının hizmet yılına göre farklılığını ortaya koymak amacıyla betimsel verilerin tek yönlü varyans analiziyle ortaya çıkan puan sonuçlarına göre mesleki kariyerlerinin başındaki öğretmenler hizmet içi eğitime en fazla ihtiyaçlarının olduğunu ifade ederken, mesleki kariyerlerinin ortalarındaki öğretmenler ise en az ihtiyaçlarının olduğunu ifade etmişlerdir. Ekinci ve Yıldırım (2009) ile Uçar ve İpek (2006) araştırmalarında da öğretmenlerin hizmet yılına göre hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının farklılaştığı sonucuna varılmıştır. Gültekin ve Çubukçu (2008) ise öğretmenlerin hizmet yılı ister yeni ister eski olsun hizmet içi eğitime ihtiyaçları olduğu sonucu çıkmıştır. Koç (2013)'e göre hizmet içi eğitim yapılmadan önce öğretmenlerin ihtiyaçları belirlenmeli ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda kurs programları düzenlenmelidir. Meydan'ın (2011) araştırma sonucuna göre ise Coğrafya öğretmenleri katıldıkları hizmet içi eğitim seminerlerine yaklaşımları olumludur. Ancak bu tür seminerlerin içeriği zenginleştirilmelidir ve hizmet içi eğitim faaliyetlerinin etkililiğinde ihtiyaçları karşılayabilecek nitelikte olması ve planlı yapılması sonucuna ulaşılmıştır. Babacan ve Özey (2016)'e göre coğrafya öğretmenlerinin amacının çağı yakalamak olduğu, bu amaçla hem niteliklerini arttırmak için hem de genel öğretmenlik bilgisi ve kendi alanlarına hizmet eden daha fazla hizmet içi eğitim talep etmekte oldukları görülmektedir. Klonari ve Mandrikas (2014) araştırmalarında, Yunanistan'daki yeni coğrafya programı ile ilgili çalışmalarında sadece coğrafya dersi için değil, tüm branşlarda hizmet içi öğretmen eğitimine ihtiyaç duyulduğu, bu eğitimlerin temel tasarım ilkesinin daha fazla pratiğe ve daha az teoriye ihtiyacı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen sonuçlar ışığında şu öneriler sunulmuştur:

- Coğrafya öğretmenlerinin çağın gerekleri ve öğretmen yeterlikleri göz önüne alınarak taşımaları gereken niteliklere göre ulusal ve yerel ölçekte hizmet içi eğitim ihtiyaçları belirlenmelidir.
- Hizmet içi eğitim ihtiyaçlarına göre programlar Milli Eğitim Bakanlığı ve Eğitim Fakültelerinin işbirliği içinde alan uzmanlarınca organize edilmelidir.
- Coğrafya öğretmenlerine yönelik hazırlanacak hizmet için eğitim programlarının temelini alan bilgisi, meslek bilgisi ve genel kültür alanı oluşturmalıdır.

- Hizmet içi eğitim faaliyetlerinde uygulamalı alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımlarıyla birlikte alternatif öğretim teknik ve yöntemlere yer verilmelidir.
- Hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılan öğretmenlerden mutlaka geri bildirim alınmalıdır.
- Hizmet içi eğitim etkinliklerinin süresi ele alınan konunun uygulamalı etkinliklerle desteklenecek düzeyde olmasına dikkat edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Acat, B. ve Ekinci, A. (2005). Yapılandırmacı Felsefe ve Yeni Müfredat Programına Etkileri. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiriler Kitabı* (s. 2-10). Cilt 2. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Akbaş, Y., Uzunöz, A. ve Gençtürk, E. (2011). Coğrafya Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleriyle İlgili Düşünceleri (Trabzon Örneği), *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, 11, 157-174.
- Akcamete, G. (2005). Öğretmenlerin Mesleki Gelişimleri ve Yetiştirilmesi. *Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu*. Gazi Eğitim Fakültesi, P. 251-259.
- Akdüz, A. (2006). *İlk ve Orta Dereceli Okullarda Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akman, Ö. ve Koçoğlu, E. (2016). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, Vol: 7, Issue: 25, 290-311.
- Artvinli, E. (2010). *Coğrafya 'da Öğretmen Eğitimi, Hizmet Öncesi ve Hizmet İçi Eğitim İhtiyaç Analizi*. Ankara: PegemA Akademi.
- Babacan, Ş. ve Özey, R. (2016). Coğrafya Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyacı. *Marmara Coğrafya Dergisi*. Sayı: 33, 1-24
- EARGED, (2006). *Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi*. Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Ekinci, Ö. ve Yıldırım, A. (2009). İl Eğitim Denetmenleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine Yönelik Beklentileri. *Ege Eğitim Dergisi*. 10 (1): 70-91.
- Erdemir, Z. A. (2007). *İlköğretim İkinci Kademe Öğretmenlerinin Ölçme Değerlendirme Tekniklerini Etkin Kullanabilme Yeterliklerinin Araştırılması (Kahramanmaraş Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Frankfort-Nachmias, C. ve Nachmias, D. (1996). *Research methods in the social sciences*. St. Martin Press, Inc., London
- Gökmenoğlu, T. (2013). İlköğretim Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Gereksinimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Journal of Teacher Education and Educators*. 2 (1), 31-52
- Gültekin, M. ve Çubukçu, Z. (2008). İlköğretim Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitimine İlişkin Görüşleri. *Manas Sosyal Bilimler Dergisi*. 19, 186-201.

- Gültekin, M., Çubukçu, Z. ve Dal, S. (2010). İlköğretim Öğretmenlerinin Eğitim-Öğretimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Gereksinimleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 131-152.
- Kanatlı, F. (2008). *Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Teknikleri Konusunda Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel yayın Dağıtım.
- Kaya, N. (2012). *Türkiye’de Coğrafya Eğitimi: Program, Ders Kitapları ve Öğretmen Eğitimi Boyutu*. Yayınlanmamış Doktora Tezi: Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kaya, N., Ünalı, Ü. E., Artvinli, E. (2013). Coğrafya öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetlerine tarihsel bir bakış: 1923-2012. *Marmara Coğrafya Dergisi*. 27, 41-57
- Kayabaş, Y. (2008). Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimde Yetiştirilmesinin Önemi ve Esasları, *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12 (2), 9-32.
- Klonari, A ve Mandrikas, A. (2014). Experiential In-service Teachers’ Training for the Pilot of the New Geography Curriculum in Greece: A Different Experience with Tangible Results. *Review of International Geographical Education Online*. 4 (2). 138-154
- Koç, H. (2013). The Ideas of Geography Teachers About in-Service Geography Training Activities. *Educational Research and Reviews*. 8 (7), 322-337
- Metin, M. ve Ozmen, H. (2010). Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Performans Değerlendirmeye Yönelik Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi. *Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (3). 819-838.
- Meydan, A. (2011). Yenilenen Coğrafya Programı ve Gelişmelerle İlgili Seminerlerin ve Çalıştayların Beklentileri Karşılama Düzeyi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*. 2 (2). 25-38.
- Özdemir, S. (2010). *Millî Eğitim Bakanlığında Hizmet İçi Eğitimin Yeniden Yapılandırılması Panel ve Çalıştayı*. Ankara.
- Şahin, Ü. (2013). *Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi ve Bir Model Önerisi*. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Aydın
- Taymaz, H. (1997). *Hizmet İçi Eğitim Kavramlar İlkeler Yöntemler*, Ankara: Takav Tapu ve Kadastro Vakfı Matbaası.
- Uçar, R. ve İpek, C. (2006). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerin MEB Hizmet İçi Eğitim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 3 (1). 34-53